

Saopštenje Inicijative za prava osoba sa mentalnim invaliditetom MDRI-S:

Održan inicijalni sastanak, sada je neophodno da ministarstvo preduzme konkretne korake

Beograd, 1. jul 2021. godine - Inicijativa za prava osoba sa mentalnim invaliditetom MDRI-S se odazvala pozivu ministarke za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja prof. dr Darije Kisić Tepavčević za održavanje sastanka u vezi sa nalazima objavljenim u izveštaju **Zaboravljena deca Srbije**. Razgovor je bio konstruktivan, pojašnjeni su detalji u vezi sa istraživanjem i nalazima i diskutovalo se o konkretnim koracima koje je potrebno preduzeti da bi se položaj dece sa smetnjama u razvoju u Srbiji unapredio, što podrazumeva uključivanje i drugih važnih aktera poput Ministarstva zdravlja, Ministarstva za brigu o porodici i demografiju i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Predstavnice MDRI-S su istakle da slučajevi zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovama socijalne zaštite nisu proizvod namernog lošeg postupanja zaposlenih, već situaciona i sistemska stvar. Dok god deca budu odrastala bez ljubavi, nege i individualne pažnje koje je moguće obezbediti samo u okviru porodice ona će biti izložena nečovečnom postupanju i zlostavljanju koje je proizvod institucionalne kulture i sistema skladištenja dece u institucijama.

MDRI-S navodi da je jedino rešenje za ovu situaciju zatvaranje ovih institucija uz nesmetan pristup obrazovanju za svu decu, pružanje zdravstvene zaštite bez diskriminacije i obezbeđivanje materijalne i svake druge podrške biološkoj porodici. Za decu gde postoji opravdan razlog za izdvajanje iz biološke porodice neophodno je obezbediti urgentni smeštaj u srodničku ili hraniteljsku porodicu uz odgovarajuću pripremu ovih porodica da adekvatno odgovore na potrebe za dodatnom podrškom kod dece sa smetnjama u razvoju.

Takođe, potrebno je uvesti apsolutnu zabranu prijema dece u institucije jer kada jednom uđu u ove institucije deca sa smetnjama u razvoju retko iz njih izlaze. Proces deinstitutionalizacije zahteva da se prestane sa daljim ulaganjem u jačanje smeštajnih kapaciteta institucija, uključujući male domske zajednice, osim sredstava neophodnih za otklanjanje neposredne opasnosti po zdravlje i život korisnika. Ova sredstva se moraju preusmeriti na sprečavanje dalje institucionalizacije dece i jačanje porodica i zajednice u kojoj ona žive.

Ukoliko se navedeni preduslovi ispune, MDRI-S je spremna da ustupi svoju ekspertizu i nastavi sa zajedničkim obilaženjem ustanova socijalne zaštite sa predstavnicima nadležnog ministarstva, kako bi se obezbedilo redovno praćenje situacije sa stanovišta ljudskih prava i kvaliteta života dece i odraslih osoba u ovim ustanovama tokom sprovođenja procesa deinstitutionalizacije.